

Dvorci Slavonije – poticaj za istraživanje zavičajne povijesti

Jasna Jakopović, prof.
Osnovna škola “Mladost” Osijek

Popuštanjem epidemioloških mjera ponovno se javila ideja o mogućnostima ostvarivanja terenske nastave kao i za gostovanje različitih suradnika i stručnjaka u školi. Upravo u to vrijeme, od travnja do srpnja 2021. godine, u Galeriji Klovićevih dvora bila je postavljena izložba Umjetnost slavonskog plemstva – vrhunska djela europske baštine. Počasćena i privilegirana poučavati kćer jedne od autorica izložbe imala sam priliku prelistati i pročitati katalog izložbe. Odmah se rodila ideja o suradnji i mogućnostima koje pruža gostovanje stručnjaka u nastavi. Na ovaj način ostvarena je suradnja i uključivanje roditelja u ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda u nastavi povijesti. Učenicima je ponuđena mogućnost istraživanja i upoznavanja vlastite zavičajne povijesti koju neće pronaći u školskim udžbenicima.

Nakon dogovorene suradnje aktivnost je upisna u predmetni kurikulum kao izborna tema pod nazivom Dvorci – simboli slavonskih plemićkih obitelji i za njezinu realizaciju predviđena su dva školska sata. Suradnja je ostvarena s profesoricom s osječke Akademije za umjetnost i kulturu izv. prof. dr. sc. Jasminkom Najcer Sabljak. Profesorica Najcer Sabljak bavi se istraživanjem kulturne baštine istočne Hrvatske u razdoblju od 18. do sredine 20. stoljeća s naglaskom na likovnu baštinu plemićkih obitelji u Slavoniji i Srijemu. Nakon okvirnoga dogovora o temi uslijedio je detaljniji dogovor i izbor dvoraca s kojima će se učenici upoznati. Kad sam s učenicima počela razgovarati o ovoj temi, pokazujući im slike dvoraca, ideja o realizaciji ove teme postala mi je još draža jer većina nije znala gotovo ništa o prikazanim dvorcima. Zaista nismo bili niti svjesni koliko su Slavonija i Baranja bogate kulturnom baštinom, posebice plemićkim dvorcima, koji se na ovim prostorima počinju graditi nakon odlaska Osmanlija.

Kako su razredni odjeli ovogodišnjih sedmaša broječno nešto manji, odlučili smo se za izbor devet dvoraca kako bi učenici nakon odslušanoga predavanja radom u paru pristupili rješavanju planiranih zadataka. Učenici su upoznali i istražili sljedeće dvorce: dvorac Odescalchi u Iloku, dvorac Khuen – Belassy u Nuštru, dvorce obitelji Pejačević u Virovitici, Našicama, Podgoraču i osječkoj Retfali, dvorac Hillebrand von Prandau/

Normann Ehrefels u Valpovu, dvorac Hilleprand von Prandau / Mailath u Donjem Miholjcu i dvorac Eltz u Vukovaru.

Aktivnosti i rad u razredu bile su raspoređene u dva dijela. U prvome dijelu profesorica Najcer Sabljak održala je predavanje popraćeno vizualnom prezentacijom ukazujući učenicima na sve zanimljivosti i detalje vezane uz izdvojene dvorce. Učenici su dobili detaljan uvid u izgled dvoraca, vrijeme njihove gradnje, njihove vlasnike i kako su se oni mijenjali te je poseban naglasak stavljen na vrijednu likovnu baštinu koja se čuvala u dvorcima. Prikazan je i smještaj dvoraca na povijesnoj karti što je učenicima bilo od velike koristi pri rješavanju postavljenih zadataka. Uz detaljan prikaz povijesti dvoraca profesorica Najcer Sabljak naglasila je ulogu i funkciju dvoraca danas. Poneki dvorci izvrsno su obnovljeni, poput dvoraca u Virovitici, Iloku i Vukovaru, i danas imaju funkciju gradskih muzeja. Nažalost, ima i onih loših primjera gdje su dvorci prepušteni propadanju i zanemareni ili, primjerice, gdje je obnovljen samo dio dvorca poput retfačkoga dvorca Pejačević.

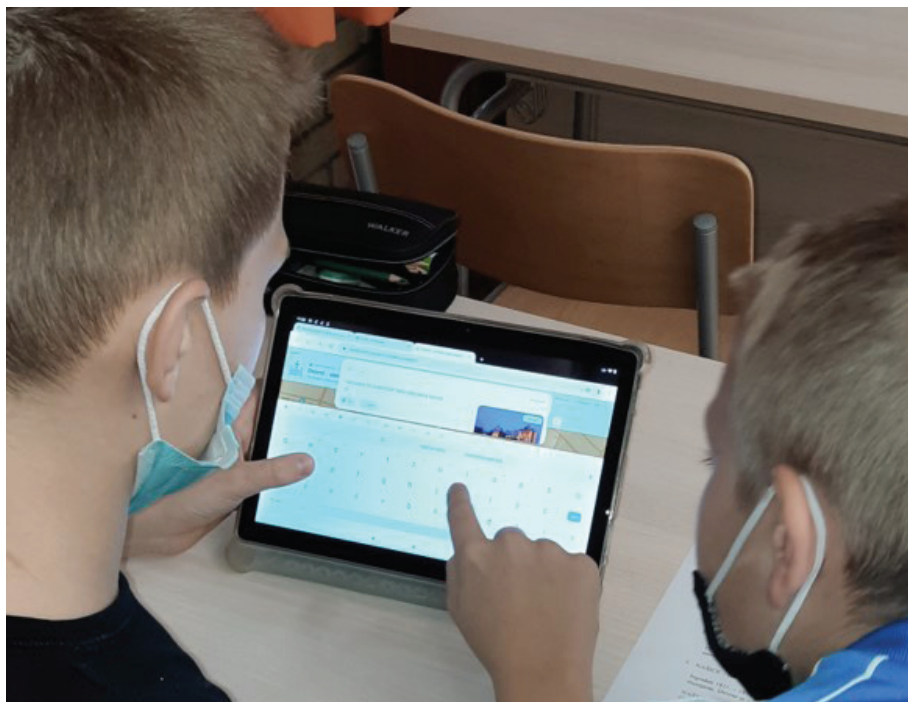
U drugome školskom satu učenici su radom u paru pristupili rješavanju postavljenih zadataka. Cilj je bio radom na pripremljenome materijalu i izborom fotografija izraditi digitalnu kartu dvoraca i ukratko je prezentirati ostalim učenicima. Radni materijal i fotografije pripremljeni su uz pomoć profesorice Najcer Sabljak te korištenjem kataloga izložbi Umjetnost slavonskog plemstva i Likovna baština obitelji Pejačević. Učenici su zadatak izrađivali radom na tabletima u digitalnome alatu Padlet. Njihov rad praćen je uz pomoć interaktivne ploče.

Radeći na ovome zadatku, učenici su razvijali suradničke, digitalne i komunikacijske vještine. Nakon provedene analize rada učenici su zadovoljni ovakvim načinom učenja i svojim doprinosom u rješavanju zadataka. Ovom izbornom temom učenici su istraživali lokalnu povijest svoga zavičaja, razvijali vlastiti kulturni identitet i vrednovali doprinos plemićkih obitelji na razvoj Slavonije sve do danas. Zaključili su kako obnova ovih dvoraca može dati velik doprinos u razvoju kulturnoga turizma, a time i razvoju cijeloga zaostalog istoka Hrvatske. Vjerujem da su radom na ovoj temi dobili motivaciju i poticaj za povesti roditelje u kratak popodnevni izlet i obilazak nekog dvorca.

Mogu zaključiti da je ovo bila jedna odlična suradnja roditelja i škole. Učitelji na ovaj način mogu dobiti prave stručnjake i suradnike u ostvarivanju postavljenih ishoda, a roditeljima pruža zadovoljstvo što su svojim doprinosom obogatili rad škole i zajednice.

Poveznica na Padlet ploču.

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Jakopović, J. (2022). Dvorci Slavonije – poticaj za istraživanje zavičajne povijesti. *Poučavanje povijesti*, 1(2), 88-89.